

⋮

Swedish Pension Fund Association

Remissvar rörande

Försenad årsredovisning och bokföringsbrott m.m. (SOU 2009:46)

Inledning

Med anledning av att Swedish Pension Fund Association, SPFA, har inbjudits till att avge remissvar rörande Försenad årsredovisning och bokföringsbrott m.m. (SOU 2009:46), lämnas följande synpunkter. SPFA fokuserar på de förändringar som föreslås i Tryggandelagen och därmed relaterade ändringar i skattelagstiftningen.

Synpunkter

Vi kan konstatera att direktiven anger att utredningen skall överväga behovet av att ändra reglerna om hur pensionsutfästelser ska beräknas och redovisas och utarbeta nödvändiga författningsförslag. Övergripande motiv är att minska företagets kostnader och skapa bra villkor för företagen.

SPFA anser att föreslagna förändringar i Tryggandelagen är bra, då vi bl a ser positivt på att olika typer av pensionsutfästelser kan tryggas i pensionsstiftelser.

Vi ser dock att utredningen borde behandla ytterligare två viktiga områden, avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelse samt den felaktiga uppfattningen att tryggnad i pensionsstiftelse sker på individbasis.

1. Avdragsrätt vid avsättning till pensionsstiftelse

Regeringsrätten meddelade sin dom i Stockholm den 20 juni 2007, mål nr 3311-06 (RÅ 2007 ref. 47), om förhandsbesked angående inkomstskatt och särskild löneskatt på pensionskostnader.

Regeringsrätten har fastslagit att avdrag för avsättning till pensionsstiftelse medges med ett belopp som motsvarar ökningen av pensionsreserven. Detta betyder att ett företag inte med avdragsrätt kan sätta av kapital till en pensionsstiftelse i det fall tillgångarna faller i värde, för att återställa att pensionsstiftelsens tillgångar täcker pensionsreserven. Notera att avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelse motsvaras av att gottgörelse från pensionsstiftelsen till företaget är skattepliktig.

Före 1998 hade lagtexten en lydelse som angav att avdrag medgavs med vad som krävdes för att uppbringa stiftelsens tillgångar till motsvarande pensionsreserven. Tillgångarna värderas i detta sammanhang till 80%. Syftet med den tidigare lagtextens formulering var att medge en viss överavsättning av tillgångar i pensionsstiftelse som en buffert för tillgångarnas värdeförändring. Bufferten medför stabilare pensionskostnader för företaget. Finansinspektionens nya beräkningsgrunder för pensionsskuld, baserad på en marknadsmässig diskonteringsränta, skapar dessutom en än mer rörlig pensionsskuld. Behovet av en buffert motiveras därmed inte bara av tillgångarnas värdeförändring utan också av pensionsskuldens värdeförändring. Nuvarande lagtext och regeringsrättens tolkning, äger inte stöd i den proposition (1997/98:146) som förelåg nuvarande lagtext. Vi kan inte se att det funnits någon uttalad avsikt från lagstiftarens sida att genomföra denna förändring.

Regeringsrättens dom har dessutom har skapat osäkerhet och följdfrågor, bl a hur en gottgörelseutbetalning från pensionsstiftelsen ska värderas vid beräkningen av en ökning av pensionsreserven.

En förändring och ett förtydligande gällande avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelse är av yttersta vikt för en fortsatt användning av pensionsstiftelser och för att undvika rättsosäkerhet.

SPFA anser att inkomstskattelagen måste ändras och preciseras på så sätt att tidigare tillämpning och praxis återställs:

- Avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelse obeaktat om avsättningen motsvarar en ökning av pensionsreserven eller inte.
- Avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelse för upp till 125% konsolideringsgrad. Tillgångarna i pensionsstiftelsen värderas till 80% och ställs mot pensionsreserven som tryggas i pensionsstiftelsen, vilket motsvarar en konsolideringsgrad på 125% (tillgångarna enligt marknadsvärde i förhållande till pensionsreserven). En konsolideringsgrad motsvarande 125% motiveras utifrån att denna utgör en rimlig buffert för att möta variationer i tillgångarna till följd av varierande marknadsvärden.

2. Tryggande av pensionsåtagande i pensionsstiftelse på individbasis

Som följd av RÅ 2007 ref. 47 har frågan om principerna för avsättning till pensionsstiftelser accentuerats och i synnerhet vad som anges i IL (1999:1229) 28 kap. 13 § 1 st. respektive TrL (1967:531) 9 a § 1 st. I respektive lagtext talas om att avsättningar till en pensionsstiftelse görs på individbasis. Detta är ett fundamentalt felaktigt synsätt.

Pensionslöften ges visserligen på individbasis, varför kostnaderna för dessa löften måste beräknas på individbasis. Det är dock arbetsgivarens totala kostnader för pensionslöften som ligger till grund för eventuella avsättningar till en pensionsstiftelse och därmed också rätt till skattemässigt avdrag.

En pensionsstiftelses kapital kan sägas utgöra en kollektiv pant för pensionsborgenärerna, vilken skall tas i anspråk för inköp av pensionsförsäkringar om

arbetsgivarens verksamhet upphör. En arbetsgivare kan erhålla gottgörelse ur överskott eller årets avkastning från en pensionsstiftelse för pensionsutbetalningar och andra pensionskostnader. Någon ”individmärkning” av stiftelsens kapital finns således inte vid vare sig utbetalning av gottgörelse eller vid eventuellt köp av pensionsförsäkringar.

De ovan angivna lagrummen tycks föreskriva en ”inkapsling” av kapital på individnivå, vilket måste anses strida mot en pensionsstiftelses funktion som en kollektiv pant för summan av arbetsgivarens pensionslöften.

En konsekvens vid en strikt tolkning av lagtexten kan bli att såväl arbetsgivare som pensionsstiftelser kan tvingas bygga upp redovisningssystem som för all förfluten tid bland annat måste hålla reda på hur stora belopp som avsatts till stiftelsen på individbasis, vilken avkastning dessa individmärkta avsättningar erhållit samt vilka gottgörelser som lämnats på individbasis. En sådan tolkning skulle vara förödande för såväl arbetsgivare som stiftelser och leda till extrema kostnadsökningar, stick i stäv med direktiven för här aktuell SOU.

Vi känner inte till att vare sig någon svensk arbetsgivare eller pensionsstiftelse har sådana komplexa och kostsamma redovisningssystem som konsekvens av tolkningen av RÅ 2007 ref. 47 medför, men våra medlemmar är däremot oroadade över att en sådan tolkning skulle kunna framtvinga fundamentala förändringar.

För att undanröja all tveksamhet i denna sak önskar vi att texterna i de ovan refererade lagrummen justeras så att det klart framgår att avsättningar till en pensionsstiftelse inte görs på individbasis utan på kollektivbasis, beräknat som summan av gjorda utfästelser.

Med vänlig hälsning

Ulrika Bagge
Ordförande SPFA